

Hoofstuk 1: Klanke

Vrae oor die sprokie

1. In die woud naby Knysna.
2. Brentonblouskoenlapper.
3. In die woud by die Koppe in Knysna.
4. Huise bou in die woud.
5. Hy sou die woud vernietig het. Die skoenlapper sou doodgegaan het.
6. Nee.
7. Die regering het gesê hy mag nie daar bou nie.
8. Die storie begin met: "Eendag lank lank gelede".
Daar is ook 'n gelukkige einde.
Daar is altyd 'n woud in 'n sprokie.
9. Van toe af het die Brentonblouskoenlapper lank en gelukkig in die woud gewoon.

Die alfabet

1. Leerder se eie respons.
2. Enigeen van hierdie woorde: truck en trok; zulu en zoeloe; south en suid; post office en poskantoor; kilo en kat; life en lewe; man en man; never en nooit; ballet shoe en balletskoen; Crocs en Crocs; denim en denim; fig en fiets.
3. jug en julle; yellow en ys

Alfabetiese volgorde

1.
  - a. waar
  - b. waar
  - c. waar
  - d. waar
  - e. vals
2.
  - a. bal, mal, sal, wal
  - b. almal, altyd, alweer
  - c. baie, blaf, by, ry, vy

Vokale

1. Vokale of klinkers
2. Konsonante of medeklinkers
3.
  - a. kat; lat; sak
  - b. ek; nek; reg
  - c. tog; bos; wol
  - d. sug; lug; lus
  - e. is; lig; mis
4. Hond; boom; blaar; vis; bus; mes; veer
5.
  - a. maan; vanaand
  - b. vuur; geblus
  - c. geel; sing

- d. maat
- e. wil; saam; speel
- f. nuus
- g. put
- h. dra; kroon

Konsonante

- 1. twee
- 2.
  - a. nekke
  - b. grotte
  - c. musse
- 3.
  - a. panne
  - b. pale
  - c. bakke
  - d. bane
  - e. nekke
  - f. bene
  - g. bokke
  - h. bome
  - i. musse
  - j. mure

Spelling: Woord met d en t

- 1. dieselfde
- 2.
  - perd
  - dood
  - goed
  - hond
  - bad
  - woud
  - brood
- 3.
  - a. kat; katte
  - b. tert; terte
  - c. naald; naalde
  - d. hoed; hoede
  - e. huis; huise

Spelling: Woorde met w en v

- 1.
  - a. vlieg
  - b. veg
  - c. wakker
  - d. van
  - e. vorm
  - f. ver

- g. vir
  - h. water
- 2.
- a. vuur; vure of vlam; vlamme
  - b. fiets; fietse
  - c. vlerk; vlerke
  - d. vlermuis; vlermuise
  - e. flamink; flaminke
3. Jannus sit agter Kriek in die **Wiskunde-klas**. Die kinders is besig om 'n toets te skryf. Juffrou Frot sit agter haar lessenaar. Dit is doodstil in die klas, **behalwe** vir die gekrap-krap van pligsgetroe penne op papier. Kriek steur haar nie aan Jannus nie. Sy **vee** die **gefrommelde** papier weg met die hand **waarmee** sy haar pen **vashou**.

Diftonge

- 1.
- a. vowel
  - b. diphthong
  - c. diphthong
  - d. diphthong
  - e. diphthong
  - f. diphthong
- 2.
- a. sneeu ; snow
  - b. waaier; fan
  - c. hoop; heap
  - d. stry; argue
  - e. roei; row
  - f. onthou; remember
- 3.
- a. mooi
  - b. seemeeu
  - c. lui
  - d. waai
  - e. koei
4. Druk suurlemoensap in 'n glas **uit**. Vul dit met dieselfde hoeveelheid water. **Gooi** 'n halfteelepel natriumkarbonaat, oftewel koeksoda, by. Roer **suiker** na smaak by. Hoekom borrel die koeldrank? Wanneer die suurlemoensap en koeksoda meng, veroorsaak dit 'n chemiese reaksie. 'n Gas word gevorm, wat koolstofdioksied genoem word. Hierdie gas sit uit en vorm die borreltjies. Koolstofdioksied is dieselfde gas wat in gaskoeldrank gebruik word.

Lettergrepe

- 1.
- a. aan-dag
  - b. ten-nis-baan
  - c. spro-kie

- d. uit-ge-sterf
  - e. ge-luk-kig
  - f. ek-spe-ri-ment
  - g. koek-so-da
  - h. bo-me
  - i. suur-le-moen-sap
  - j. oe-fen-boek
  - k. skoen-lap-per
  - l. len-te
  - m. fraai-ings
  - n. lap
- 2.
- a. G-O-G
  - b. G-O-G
  - c. G-O-G-G
  - d. G-G-G
  - e. G-O-O-G
  - f. O-O
  - g. G-G-G
  - h. O-O-G

Hoofletters

- 1.
- a. Ons loop elke Dinsdag en Donderdag skool toe.
  - b. Wat is Pa en Ma se volle name?
  - c. Ek hou baie van Wiskunde en Engels.
  - d. Ons onderwyser werk nou in Engeland.
- 2.
- a. Meneer Vos
  - b. ABSA
  - c. Sondag
  - d. Januarie
  - e. Eerste Nasionale Bank
  - f. Hein Calitz
  - g. Duitsland
  - h. Sjina
  - i. Lambertstraat

Leestekengebruik

- 1.
- a. Lank, lank gelede was daar 'n ryk man wat groot, duur huise wou bou.
  - b. Jy mag nie in die berge bou nie!
  - c. Hoe laat is dit?
  - d. Ek wil graag Vrydag, Saterdag en Sondag na my ouma toe gaan.
  - e. Johnny sê: "Ek is baie moeg."
  - f. Eina! Ek het my toon gestamp.
  - g. Ons gaan Knysna toe in Desember.
  - h. My ma vra of ek koffie, suiker, melk, tee, brood en sjokolade by die Spar sal koop.

Skryftekens

1.
  - wêreld
  - blêr
  - nêrens
  - môre
2. Sommige mense kom van vêr af en ons bêre altyd vir hulle êrens iets om te eet.
3.
  - skêr
  - miljoenêr
  - populêr
4.
  - a. gereën
  - b. reëls
  - c. geëet
  - d. droë
- 5.

spieël	voël	proteïene
--------	------	-----------

Hersiening

1. Lente in die toekoms
- 2.

Die gras en bome is groen.	Waar
Daar is orals blomme op die grond.	Waar
Dit is droog.	Vals
Dit lyk soos 'n woestyn.	Vals
Daar is bloeiels aan die vrugtebome.	Waar

- 3.

Dit reën nie meer nie.	Waar
Ons mense sorg nie mooi vir die aarde nie.	Waar
Ons gee nie om oor hoe dit eendag gaan lyk nie	Waar
Ons gooi vuilgoed in die riviere.	Waar
Ons mors water.	Waar
Ons beskadig die osoonlaag om die aarde.	Waar
Ons dink ons weet wat ons doen.	Waar

4. Ons gee nie om nie.
5.
  - a. Dis 'n lelike lente.
  - b. Waar is die groen?
  - c. Ag, wat sal ons worry?
  - d. Ons weet wat ons doen!

- 6.
- a. le-li-ke
  - b. len-te
  - c. toe-koms
  - d. blom-me
  - e. be-kom-merd
  - f. aan-gaan
  - g. be-ska-dig
  - h. woes-tyn
- 7.
- a. verby
  - b. weggaan
  - c. woestyn
  - d. vrees
  - e. weet
  - f. vreet
  - g. warm
  - h. wild
- 8.
- a. ons
  - b. weet
  - c. wat
  - d. ons
  - e. doen
9. doen, groen, lelike, lente, wat, weet
- 10.
- a. frons; Frot; Juffrou
  - b. is; vandag; Vrydag
- 11.
- lek-ker; le-ker
  - kin-ders; ki-ners
  - spe-si-a-le; spe-sie-ha-le
  - in-te-res-seer; in-tre-seer
- 12.
- a. muis
  - b. my
  - c. lus
  - d. wet
  - e. almal
  - f. been
- 13.
- a. Om die begin van 'n sin aan te dui.
  - b. Name van plekke, mense, maande, ens. Dit is eiename.
14. Boetie wil graag die skêr hê wat in die laai lê.

15.

- a. weet
- b. goed
- c. sport
- d. plant
- e. daad

16.

- a. skryf
- b. frons
- c. vandag
- d. vir
- e. Vrydag

Hoofstuk 2: Woordvorming

Vrae oor die gedig

1. ses
2.
  - a. lag
  - b. muis
  - c. gaan
  - d. familie

Samestellings

1.
  - i C
  - ii A
  - iii B
  - iv D
  - v E
2.
  - a. slaapkamer
  - b. tennisbaan
  - c. boekrak
  - d. appelboom
  - e. aandete
3.
  - a. sakkie + tee = teesakkie
  - b. tafel + doek = tafeldoek
  - c. skoen + borsel = skoenborsel
  - d. kameel + perd = kameelperd
  - e. blom + pot = blompot
4.
  - a. wildebees; wildebees
  - b. handeroom; hand cream
  - c. manshemp; men's shirt
  - d. nooiensvan; maiden name
  - e. kinderkamer; playroom
  - f. dameshoed; ladies' hat
  - g. lewenskets; biography
  - h. dieretuin; zoo
  - i. sekuriteitshek; security gate
  - j. stokkiesdraai; to play truant

Afleidings

1.
  - a. bespreek
  - b. onkruid

- c. onnosel
  - d. gepraat
  - e. herhaal
  - f. ongelukkig
  - g. onthou
  - h. ontdooi
  - i. ontmoet
  - j. geslaap
  - k. besef
  - l. verstaan
  - m. verhaal
- 2.
- a. werkloos
  - b. werker
  - c. boosheid
  - d. menslik
  - e. lafaard
  - f. mouloos
  - g. lieflik
  - h. manlike
  - i. raampie
  - j. slechter
  - k. tasbaar

Afkortings

- 1.
- Meneer
  - Mevrou
  - kilometer per uur
  - Mejuffrou
  - Oktober
  - graad
  - Verenigde State van Amerika
  - Desember
  - Donderdag
  - Maart
  - liter
  - millimeter
  - ensovoorts
  - met ander woorde
  - dokter
  - Verenigde Koninkryk
  - as gevolg van
  - hoek van
  - Februarie
- 2.
- a. asseblief; straat; Dierebeskermingsvereniging

b. Die hond se eienaar.

Akronieme

3.

- SIM-kaart; “Subscriber Identity Module”
- UNISA; Universiteit van Suid-Afrika
- MIV/VIGS; Menslike Immunogebreksvirus / Verworwe immuniteitsgebreksindroom
- GPS; “Global Positioning System”

Skryftekens

1.

- a. voel
- b. voël
- c. hoë
- d. hoe

2.

- a. brûe
- b. wêreld
- c. lê
- d. sôe
- e. pêrel

3.

- a. My broer na-aap my.
- b. Ek gaan na die konsert se gala-aand toe.
- c. Oupa het vir hom 'n nuwe DVD-speler gekoop.
- d. Ons luister elke aand na die radio-uitsending van *Ratels*.
- e. Karel bly langs die Goukamma-rivier.

Hersiening

1. Patty, Maurice McDonald; Dick McDonald
2. Hy wou graag 'n beroemde hamburger word.
3. Hulle wou 'n hamburgerwinkel maak wat anders was.
4. “Alle Amerikaners het kort voor lank geweet van die twee broers se hamburgers.” OF
“Vandag, reg oor die wêreld, maak kinders hulle ouers mal om elke dag McDonalds by Dick en Maurice McDonald te gaan koop.”
5.
  - a. Waar
  - b. Waar
  - c. Waar
  - d. Waar
6.
  - a. Waar
  - b. Waar
  - c. Waar
  - d. Vals
  - e. Vals
- 7.

- a. Verenigde State van Amerika
  - b. sekonde
- 8.
- a. groentewinkel
  - b. woonstelblok
  - c. middagete
  - d. beesvleis
- 9.
- a. eetgoed
  - b. skottelgoed
- 10.
- a. bewaar; preserve / onwaar; untrue
  - b. beteken; meaning
  - c. onseker; uncertain
  - d. ongelukkig; unhappy
  - e. beweer; claim / onweer; bad weather
  - f. beskryf; describe
- 11.
- a. karoos
  - b. onderwyser
  - c. blyheid
  - d. menslik
- 12.
- a. reis
  - b. nadat; dokter; pasiënt
  - c. gelede
  - d. ken
  - e. geskei
  - f. ly
  - g. fluks
  - h. waardeer

Hoofstuk 3: Selfstandige naamwoorde

Vrae oor die inligtingsteks

1. Eie skets.

2.

Singular	Plural
lyf	arms
kop	bene
horing	strepe
neus	kolle
tong	tande
	oë
	ore

3.

- a. potte; panne
- b. ma's
- c. mure
- d. sitplekke

4.

- a. nageregte
- b. kinders
- c. hoofde
- d. huise
- e. oumas
- f. pa's

5.

- a. stoeltjie
- b. boompie
- c. dingetjie
- d. huisie
- e. hondjie

Selfstandige naamwoorde

1.

- a. oë
- b. voete
- c. hande
- d. boude
- e. ore
- f. mond
- g. rug
- h. neus
- i. kop
- j. hare

2.

a. Huis Deurmekaarkruis

b.

- tuine
- voordeure
- kloppers
- bosvarke
- koppe
- voorportale
- dakke
- ligte
- kandelare
- vloere
- mae
- geboue

c.

- kaktussies; cacti
- koolplantjies; cabbage plants
- standbeeldjies; statues
- klipmonstertjies; stone monsters
- meerminnetjies; mermaids
- trappe; stairs
- verdiepinkies; levels / flights

3.

- a. voet; voete
- b. tamatie; tamaties
- c. blaar; blare

4.

- a. voetgangers
- b. atlete
- c. dokter
- d. woerdeboek / boek

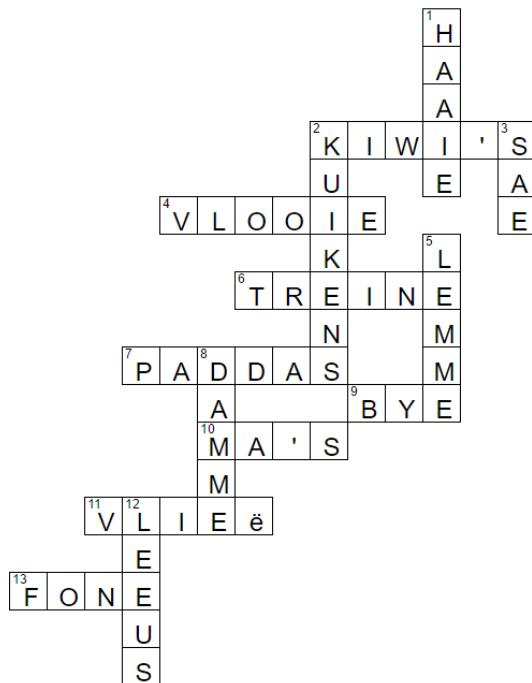
Meervoudsvorme

1.

- a. mense
- b. kalkoene
- c. voëls
- d. sterte
- e. bekers
- f. bottels
- g. muise

- h. meisies
 i. bokse
 2. Dwars: kiwi's; vlooie; treine; padd's bye; ma's vlieë; fone

Af: haaie; kuikens; sae; lemme; damme; leeus

3.
 a. gelowe
 b. grawe
 c. siwwe
 d. groewe
 e. krewe
 f. dowes

4.
 a. video's
 b. radio's
 c. skoonma's

5.
 a. kroeë
 b. oorloë
 c. reënboë
 d. weë
 e. vlae
 f. plae
 g. slae

6.
 • bore
 • drade

- bote
- blare
- hope
- jare
- fakture
- apteke
- kase
- avonture
- kersfeeste
- preke
- kake
- drake
- swepe
- hakskene
- skure
- figure
- grepe
- muurbalballe
- kakebene
- molshope

Verkleiningsvorme

1.
  - a. stadjie
  - b. nagereggie
  - c. oupatjie
  - d. sterretjie
  - e. foto'tjie
  - f. kassie

2.
  - a. armbandjie
  - b. geldjie
  - c. rotjie
  - d. handjie
  - e. meerkatjie
  - f. hondjie
  - g. slotjie
  - h. planeetjie
  - i. aandjie
  - j. eilandjie
  - k. teepotjie
  - l. tertjie

3.
  - a. korfie
  - b. daggie
  - c. hekkie
  - d. dinosourussie

- e. gapie
- f. bamboesie
- g. fabriekie
- h. veeartsie

4.

- a. dermpie
- b. armpie
- c. uniformpie
- d. asem pie

5.

- a. geskenke, beursie
- b. kastele, prinsie
- c. prinsesse, skoentjies

6.

Woord	Meervoud	Verkleining
leeuwyfie	leeuwyfies	leeuwyfietjie
nefie	nefies	nefietjie
buurman	buurmanne	buurmannetjie
rooibok	rooibokke	rooibokkie
mier	miere	miertjie
koeldrank	koeldranke	koeldrankie
padda	paddas	paddatjie
dier	diere	diertjie

Woordeskatuitbreiding

1.

gesin	family
familie	extended family, relatives
ma	mother
pa	father
ouers	parents
ouma	grandmother
oupa	grandfather
oumagrootjie	great-grandmother
oupagrootjie	great-grandfather
dogter	daughter
seun	son
meisie	girl
suster	sister
broer	brother
tannie (tante)	aunt
oom	uncle
kleindogter	granddaughter
kleinseun	grandson
kleinkind(ers)	grandchild(ren)

niggie	cousin (female)
neef, nefie	nephew (your sister's child)
susterskind / klein-niggie	niece (your sister's female child)

2. Eie antwoorde.

3.

Dae van die week	Days of the week
Maandag	Monday
Dinsdag	Tuesday
Woensdag	Wednesday
Donderdag	Thursday
Vrydag	Friday
Saterdag	Saturday
Sondag	Sunday

Maande	Months
Januarie	January
Februarie	February
Maart	March
April	April
Mei	May
Junie	June
Julie	July
Augustus	August
September	September
Oktober	October
November	November
Desember	December

Voornaamwoorde

1. Hy speel kitaar en sy speel klavier. Hulle speel baie mooi saam. Die orkes kan nie sonder hulle klaarkom nie. Die orkesleier sê altyd: Ons is gelukkig om hulle in ons orkes te hê.

Besitlike voornaamwoorde

1.

- a. haar
- b. sy
- c. sy

- 2.
- a. se
  - b. jou
  - c. haar; hare
  - d. ons
  - e. se; sy

Betreklike voornaamwoorde

- 1.
- a. wat
  - b. waarvan
  - c. wat
  - d. waarin
  - e. waarmee

Vraende voornaamwoorde

- 1.
- a. Wie loop daar langs die veld?
  - b. Wat is jou gunsteling kleur?
  - c. Waar speel ons die wedstryd vanmiddag?
  - d. Wanneer is die volgende wedstryd?
  - e. Waaroor baklei die leerlinge?
  - f. Watter werk moet ons leer?

Hersiening

- 1. Quentin
- 2. Ek
- 3.
  - a. my
  - b. haar, haar
  - c. ek
- 4. Lexi die hond en Chappie die papegaai
- 5. Ek hou nie van miere
- 6. swem; visvang; grappe lees; tennis
- 7. spog
- 8. Hy vertel jou wat om te doen.
- 9. Hy hou nie van groente.
- 10. Hy wil 'n veearts word.
- 11. Om dit met baie hoë punte deur te kom en na graad 5 te vorder.
- 12.
  - a. mier
  - b. dier
  - c. grap
  - d. trap
  - e. vis
- 13.
  - a. grappies
  - b. grappeboekies
  - c. kamertjie

- d. vissies
  - e. hondjie
14. Vyf

Woordeskatuitbreiding

- 1.
  - a. parrot
  - b. pass
  - c. heal
  - d. a fuss
  - e. veterinarian
  - f. vegetables
  - g. stairs
  - h. brake
- 2.
  - a. Wat
  - b. Waar
  - c. Wie
  - d. Watter

Hoofstuk 4: Byvoeglike naamwoorde

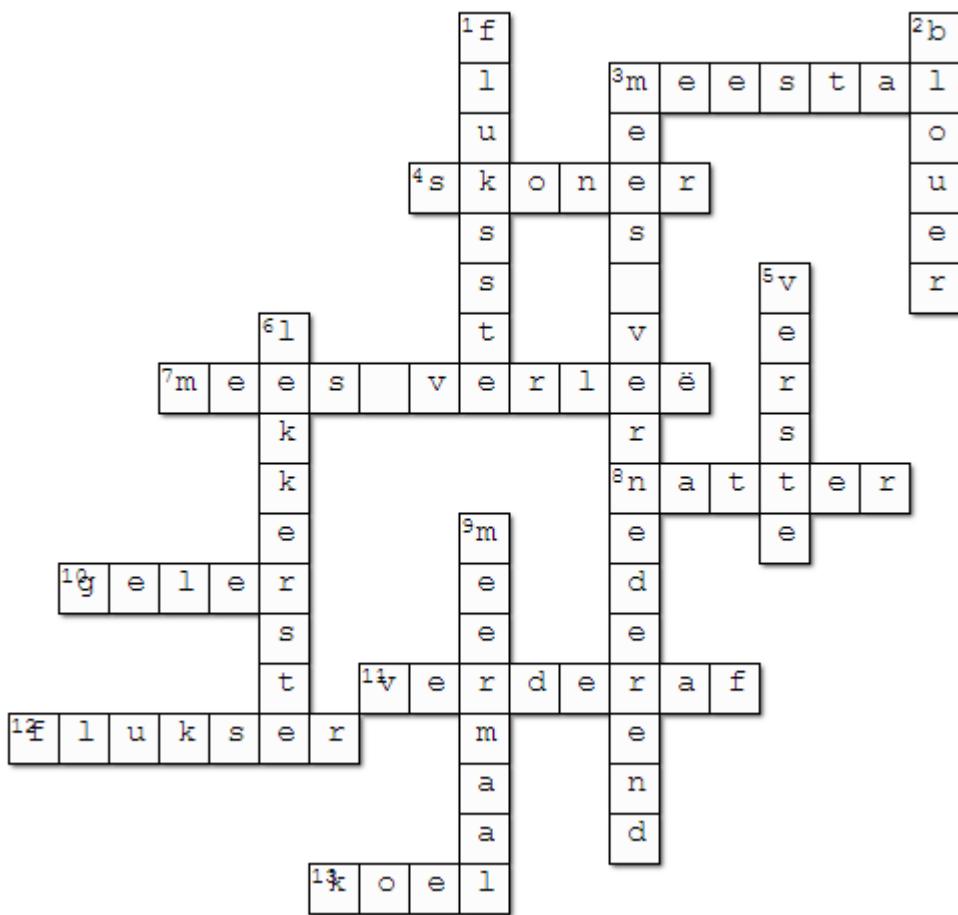
Vrae oor die strokie

1. Jason
2. Tien jaar oud
3. Kaapstad
4. Sy oom s'n.
5. Skape
6.
  - Die lug is besoedel in die stad.
  - In die stad sit jy elke dag in 'n klaskamer.
  - In die stad koop jy melk in 'n boksie by die naaste winkel.
  - In die stad is almal altyd haastig.
7. vars; lekker

Trappe van vergelyking

1.
  - a. varsste
  - b. nader
  - c. suksesvol; meer suksesvol; heel suksesvolste
2.
  - a. blou; blouer; blouste
  - b. helder; helderder; helderste
  - c. tevrede; meer tevrede; mees tevrede
  - d. ver; verder; verste
  - e. vars; varser; varsste
  - f. lig; liger; ligste
- 3.

Af of dwars	Stellende trap	Vergrötende trap	Oortreffende trap
3. dwars	dikwels		meermaal
4. dwars	skoon	skoner	
7. dwars	verleë		mees verleë
8. dwars	nat	natter	
10. dwars	geel	geler	
11. dwars	veraf	meer veraf	
12. dwars	fluks	flukser	
13. dwars	koel	koeler	
1. af	fluks		flukste
2. af	blou	blouer	
3. af	vernederend		mees vernederend
5. af	veraf		verste
6. af	lekker		lekkerste
9. af	dikwels		

Intensieve vorme

1.
  - a. stoksielalleen
  - b. grasgroen
  - c. peperduur
  - d. hemelhoog
  - e. spierwit
  - f. doodsbleek
  - g. stokflou
  - h. stapelgek
  - i. dolleeg
  - j. beeldskoon / prentjiemooi

2.
  - a. pikswart
  - b. piepklein
  - c. penregop
  - d. sopnat / papnat
  - e. kurkdroog
  - f. doodbenoud
  - g. hondsiekg

Byvoeglike naamwoorde

1.
  - a. dood
  - b. vroeg
  - c. lekker
  - d. half
  - e. goud
  - f. bang
  - g. koud
  - h. gelukkig
  - i. maklik
2.
  - a. skitterend
  - b. nuwe
  - c. tradisionele
  - d. ongelukkige

Hersiening

1. Griep en verkoue.
2. Dit behandel 'n loopneus.
3. Dit behandel 'n seer keel.
4. Dit is groter en behandel meer simptome van verkoue en griep.
5. Naarheid.
6.
  - hoog; hoër; hoogste
  - droog; droër; droogste
  - seer; seerder; seerste
7.
  - a. seer
  - b. slymerig
  - c. droog
  - d. hoog
  - e. benoud
  - f. verstop
8. AF: blitsvinnig; kurkdroog; hemelhoog; pikswart; yskoud
DWARS: perdfris; koeëlronde; grasgroen; skatryk; splinternuut; doodmoeg

Vrae oor die uittreksel

9. 'n Aap
10. Vlooie
11. Bieber is nie 'n hond nie en die kompetisie is vir honde.
12.
  - a. slechter; slechte
  - b. stout; stoutste
  - c. gou; gouer
  - d. pragtiger; pragtigste
13.
  - a. sieklik

- b. stoute
  - c. fantasies
- 14.
- smoorkwaad
  - stroopsoet
  - stokoud
  - bloedjonk

Hoofstuk 5: Werkwoorde

Vrae oor die strokie

1. Ongelukkig

2.

- a. Geelhuis
- b. Withuis
- c. Withuis
- d. Blouhuis
- e. Geelhuis
- f. Geelhuis
- g. Blouhuis
- h. Withuis
- i. Blouhuis

3.

Die tuin het sleg gelyk.	Die tuin lyk baie mooi.
Die huis was vuil.	Elkeen bêre sy eie goed.
Hulle tel nie die papiere op nie.	Ma en Pa is streng. Niemand mag mors nie.
Die mense is nooit buite nie.	Die kinders speel buite met die hond.
Die mense werk heeldag.	Ouma en Oupa bly heeldag by die huis.

Werkwoorde

4.

- a. werk
- b. voel
- c. lyk
- d. mors
- e. stink
- f. bêre

Hulpwerkwoorde

5.

- a. **wil bou**
- b. **mag mors**
- c. **gaan verf**

Sinne met die werkwoorde “het” of “is”

1.

- a. is
- b. het
- c. is
- d. het
- e. is
- f. het
- g. het
- h. het
- i. is
- j. het
- k. is
- l. is
- m. is

2.

- a. sal
- b. kan
- c. moet / gaan
- d. kan / mag
- e. wil
- f. kan / mag
- g. moet / wil

Dieregeluide

1.

- jakkals → tjank
- muis → piep
- slang → sis
- kat → miaau
- perd → runnik
- olifant → trompetter
- bye → zoem
- skaap → blêr
- hond → blaaf

Sinne met die werkwoorde “ken” of “weet”

1.

- a. ken
- b. weet
- c. ken
- d. weet
- e. ken
- f. weet
- g. ken
- h. ken

Tye

1.
  - a. verkeerd
  - b. reg
  - c. reg
  - d. verkeerd
2.
  - a. verkeerd
  - b. verkeerd
  - c. reg
  - d. reg
3.
  - a. Hy het 'n rooi hemp gedra.
  - b. Dit was koud vandag.
  - c. Ons het dit onthou.
  - d. Hy was nie moeg nie.
  - e. Rochelle het gister na die polisiekantoor toe gegaan.
  - f. Hulle het 'n mooi huis gehad.
4.
  - a. My tannie sal siek wees.
  - b. Dit sal more die eerste Mei wees.
  - c. Ons sal baie moeg wees.
  - d. Hy sal nie kwaad wees nie.
  - e. Dit sal nog koud word.
  - f. Sy sal die bal vang.

Bywoorde

1.
  - a. vinnig; ver
  - b. hard; gou
  - c. gister; môre
  - d. vanaand; mooi
2.
  - a. Die flike sal môre begin.
  - b. Die meisie is baie mooi.
  - c. Ek moet vinnig eet.
  - d. Die onderwyser moet hard werk.
  - e. Die motor mag hier parkeer.
  - f. Hulle sal nou kom.
  - g. Die klein katjie slaap heerlik.
3.
  - a. My bababoetie moet onmiddelik bed toe gaan.
  - b. Ek het gister na die nuwe huis gaan kyk.
  - c. Whasielah is lankal klaar met haar werk.
4.
  - a. Ek loop saggies in die gang.
  - b. Die vlermuis hang onderstebo aan die dak.
  - c. Wihann skryf klein in sy boek.

- 5.
- Ons stap buite rond.
  - Die huis is mooi binnekant.
  - My gesin is gelukkig bymekaar.

Hersiening

- Diere
-

Waar diere woon	Voorbeeld
Onder klippe.	skerpioen
In die water.	visse
In gate onder die grond.	mol
In die bos.	leeus

- San
- Die eerste mense wat in die land gewoon het.
- Hulle trek hulle huise saam met hulle.
- Ons wens dat almal eendag 'n baksteenhus kan hê.
-
- a. leef
b. bly
c. dra
- a. 'n Bees bulk
b. 'n Bok blêr
c. 'n Hond blaaf
- a. Later het mense begin om hul huise saam te trek.
b. Hulle het gewoonlik osse gebruik om die wa te trek.
- Miskien sal almal in ons land eendag 'n baksteenhus hê.
- a. Vusi en sy pa sal vis vang.
b. Madelyn en haar ma sal pop speel.
-
- a. Vusi en sy pa het vis gevang.
b. Madelyn en haar ma het pop gespeel.
- a. Ek voel goed vandag.
b. Hulle gaan binnetoe.
c. Sy kom vandag hierheen.
d. Die hondjie waai sy stert vriendelik.
e. My katjie spin saggies.

Vrae oor die uittreksel

- Ons weet nie.

15. Willem

16. Willem het 'n nuwe beertjie persent gekry.

17.

- a. Vir Willem sal Ma 'n nuwe rooi leiband koop.
- b. Willem sal sy beertjie in my handbagasie pak.
- c. Willem sal die aandag geweldig geniet.

18.

- a. Die groot dag het aangebreek.
- b. Willem het sy beertjie in my handbagasie gepak.
- c. Ons was gereed.
- d. Jou selfoon was gesteel.

19.

- a. is
- b. het
- c. is
- d. het

20.

- a. weet
- b. ken
- c. weet
- d. ken

Hoofstuk 6: Ander woordsoorte

Vrae oor die reëls

1. Ja
2.
  - a. If you make a mess.
  - b. If you make a promise.
  - c. If you borrow.
  - d. Repair it.
  - e. Take care of it.
  - f. Don't meddle.

Lidwoorde

1.
  - a. die
  - b. die
  - c. 'n
  - d. die
  - e. die
  - f. 'n; die
  - g. 'n

Telwoorde

1.
  - a. ses-en-twintig OF ses en twintig
  - b. veertien
  - c. negentien
  - d. agt-en-tachtig OF agt en tachtig
  - e. driehonderd-en-agt OF driehonderd en agt
2. eenuur; twee-uur; drie-uur; vieruur; vyfuuur; sesuur; sewe-uur; agtuur; nege-uur; tienuur; elfuur; twaalfuur
3.
  - a. 2:30 halfdrie
  - b. 5:15 kwart oor vyf
  - c. 4:00 vieruur
  - d. 7:50 tien voor agt
4. Ek het net een beste maatjie, maar ek is baie lief vir haar. Ek hou die meeste van haar van al my klasmaats. Sy is een uit 'n duisend. Party mense dink ek het min maats, maar vir my is sy die **eerste** maat wat net myne is.

Tussenwerpsels

1.
  - a. "Pasop! Daar lê 'n slang in die pad!"
  - b. "Pasop! Daar kom 'n motor vinnig aangery!"
2.
  - a. "Sjoe, maar jy het goed gedoen in jou toets."
  - b. "Sjoe, baie geluk met jou sportprestasie."

Voegwoorde

1.
  - a. Die leerlinge het hard gewerk, daarom was die basaar 'n sukses.
  - b. Sy hardloop vinnig, daarom wen sy altyd.
  - c. Sarel eet baie, tog bly hy maer.
2.
  - a. Jy het die wekker gestel, sodat jy nie verslaap nie.
  - b. Sy is baie moeg, omdat sy laat gaan slaap het.
  - c. Die skeidsregter blaas die fluitjie, nadat sy iemand gestamp het.
  - d. My ma koop vir my die boek *Op reis en Skool is 'n riller*.
3.
  - a. Hy stap skool toe terwyl hy na Mozart luister.
  - b. Hy ruk sy oorfone uit en gooi hom teen die grond.
  - c. Sy brilletjie spat eenkant toe sodat die lens breek teen die sypaadjie.
  - d. Toe, gaan sê vir jou pappie of vir die skoolhoof en kyk of hulle jou kan help.

Voorsetsels

1. Eie sketse
2.
  - a. in
  - b. op
  - c. langs OF in
  - d. langs OF in
  - e. in
  - f. in
  - g. met

Hersiening

1. Eie standpunt.
2. Sy hou nikks daarvan nie.
3. Atletiek oefen; koor sing; huiswerk doen.
4. Skaak speel; met Engels sukkel; met Wiskunde sukkel; blokfluit oefen.
5. Drie
6.
  - Ons ouers dink hulle moet ons elke oomblik van die dag besig hou.
  - Die skool kan ons nog erger as ons ouers rondjaag.
  - Ons wil net soms NIKS doen nie.
7. Al die genoemdes.
8.
  - a. op
  - b. in
  - c. vir
  - d. in; vir
  - e. met
  - f. voor
  - g. aan

9.

- a. 'n
- b. Die

10.

"Toemaar ..."	As jy iemand probeer troos.
"O nee!"	As 'n mens geskrik het.
"Jammer!"	As 'n mens iets verkeerds gedoen het.
"Jippie!"	As 'n mens bly is.
"Eina!"	As jy seergekry het.

11.

Hy wil nie meer koorsing nie, omdat dit vat tyd.	Verkeerd
Johnny is moeg nadat hy vyf maal om die atletiekbaan moes hardloop.	Reg
Al het hy nie tyd nie, nogtans haar huiswerk probeer sy te doen.	Verkeerd
As jy iets aanskakel, skakel dit later af.	Reg
Hy moet vinnig swem, want hy moet nog blokfluit oefen.	Reg

Hoofstuk 7: Sinsleer

Vrae oor die pannekoekresep

1. Bestanddele

2. Metode

3.

- Klits
- Meng
- Klits
- Sit
- Maak
- Gooi
- Draai
- Gooi
- Sprinkel
- Rol

4. Werkwoorde

5. Stelsinne

Soorte sinne

1.

- a. Jy moet die eier klits.
- b. Jy moet 'n teelepel olie in die in die pan sit.
- c. Jy moet die pan warm maak.

2.

- a. Hou jy van piesangs?
- b. Sit jy op die bank?
- c. Praat Dinah te veel?

3.

- a. My beste vriendin is baie gaaf.
- b. My broer se hond blaf hard.
- c. Sy weet sy is slim.
- d. Joan hou van katte.

Onderwerp, voorwerp en gesegde

1.

- a. Lafaard
- b. Regter
- c. Soldaat
- d. Student

2.

- a. sokkerbal
- b. liedjies
- c. pap en wors
- d. nonsens
- e. kar

- 3.
- a. swem
  - b. val
  - c. slaap
- 4.
- a. O: Felicity; G: dra; V: 'n reënjas
  - b. O: Ek; G: eet; V: roomys
  - c. O: Jy; G: praat; V: nonsens
  - d. O: Lebo; G: swem; V: borsslag
  - e. O: Die kinders; G: speel; V: speletjies
- 5.
- a. Willie eet sy kos en doen sy huiswerk.
  - b. William soen sy ma en sit die hond by die deur uit.
  - c. My pa skryf 'n e-pos aan sy vriend en luister na die radio.
  - d. Nandie sit haar hoed op en trek haar rok aan.
  - e. Ellen en haar ma besoek die stad en koop 'n nuwe paar skoene.

Infinitief

- 1.
- a. Ek hou daarvan om te proe.
  - b. Ek hou nie daarvan om te jag nie.
  - c. Ek is moeg daarvoor om te baklei.
- 2.
- a. Hy belowe om te gaan leer.
  - b. Die elektrisiën belowe om te kom.
  - c. Die bestuurder behoort hom te skakel.
  - d. Die pasiënt behoort die medisyne te drink.

Ontkenning

- 1.
- a. Pa wil petrol ingooi.
  - b. Ek slaan die bal oor die muur.
  - c. Ek maak my eie toebroodjies.
  - d. Dogtertjies praat gewoonlik harder as seuntjies.
- 2.
- a. Pappa slaap nie.
  - b. Die dogtertjie fluister nie saggies nie.
  - c. Die skool gaan nie nou begin nie.
  - d. My hondjie is nie alleen by die huis nie.
  - e. Ek eet nie gemmerbroodmannetjies nie.

Direkte en indirekte rede

- 1.
- a. My ma vra: "Waar is die boek wat ek vir jou gegee het?"
  - b. My suster antwoord: "Ek het dit gister vir Ma gegee."
  - c. Mnr. Nel roep: "Julle moet leer vir die eksamen!"
- 2.

- a. Verkeerd
  - b. Verkeerd
  - c. Reg
  - d. Reg
  - e. Verkeerd
- 3.
- a. Hy sê: "Knip 'n kas wat langs die krat staan oop."
  - b. Amber sê dat die saksofoon daarin gesit moet word.
  - c. "Watse meermin is dit?" vra hy.
  - d. Kate vra: "Is die Karoo 'n halfwoestyn?"
  - e. Amber sê dat grillerige goed in die ou volstruispaleis gebeur.

Woordeskatuitbreiding

- 1.
- a. crate
  - b. clairvoyant
  - c. make believe
  - d. desert
  - e. mermaid
  - f. saxophone
  - g. generator

Lydende en bedrywende vorm

- 1.
- a. Lekker warm truie word deur ons in die winter gedra.
  - b. Tee word deur die grootmense gedrink.
  - c. Lekker beskuit word deur my ma gebak.
  - d. Water is die blyplek vir meerminne.
  - e. Water word deur my ouma in die pannekoekbeslag gegooi.

Hersiening

1.

Die son skyn.	8
Pappa spuit die tuin nat.	2
Woelie het gewens hy kan ophou loop.	3
Hy het sy les geleer.	9
Mamma was skottelgoed.	1
Woelie vries in die waterpyp vas.	6
Jana kan nie stort nie.	7
Woelie wens iets gebeur dat die mense hom nie so baie kan laat loop nie.	4
Dit het begin sneeu.	5

2. c) Jy moet versigtig wees waarvoor jy vra.
 3. Ja, Woelie het sy les geleer en Mamma, Pappa en Jana kan weer die water gebruik.
 4.
- a. stelsin
  - b. bevelsin

- c. uitroepsin
  - d. vraagsin
- 5.
- a. Hy gedra hom taamlik goed.
  - b. Ted se hond het ses kleintjies gehad.
  - c. Sy nuwe naam is Jock.
  - d. Ek begin om my hondjie vroeg te leer.
  - e. Ek het besluit om vir my 'n hondjie te koop.
6. (Enige onderwerp van jou keuse.)
- a. Medisyne
  - b. Juffrou
  - c. Mamma
  - d. Pappa
  - e. Die tandarts
7. (Enige voorwerp van jou keuse.)
- a. lekkers
  - b. koekies
  - c. my huiswerk
- 8.
- a. te
  - b. om te
  - c. om te
- 9.
- a. Wat dra die toeskouers?
  - b. Wie het die wedren verloor?
  - c. Wat kry die wenspan?
  - d. Wie lees die atleet se credo?
- 10.
- a. "Reis jy alleen, seun?" Vraagsin
  - b. "Willem, behave yourself!" Bevelsin
  - c. I hand the heap of papers over. Stelsin
- 11.
- a. O: Ek; G: oorhandig; V: die staple papiere
  - b. O: Willem; G: swaai; V: sy stert
  - c. O: Ons; G: kry; V: ons tas
12. John F. Kennedy-lughawe is 'n vriendelike plek.
- 13.
- a. Willem swaai nie sy stert nie.
  - b. Ons kry nie ons tas nie.
- 14.
- a. Ek sis vir hom dat hy homself moet gedra.
  - b. Sy vra of hy alleen reis.
- 15.
- a. Sy komieklike stert word deur Willem geswaai.
  - b. Die stapel papiere word deur my aan die vrou oorhandig.

Woordeskatuitbreiding

16.

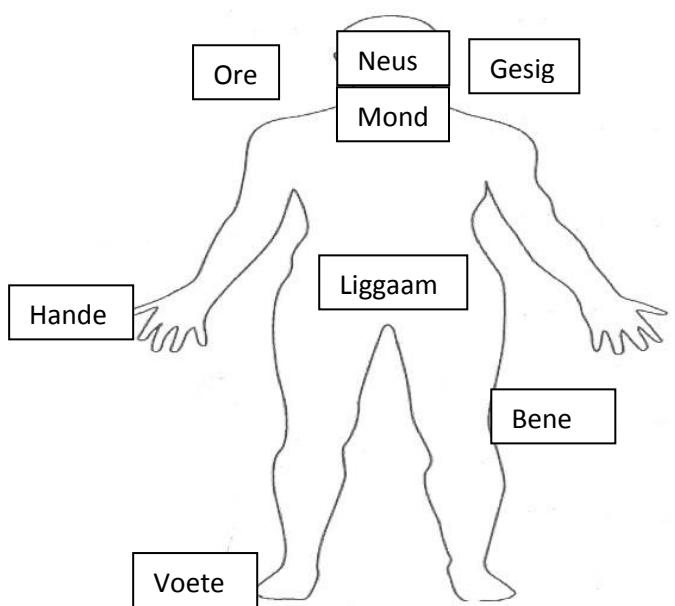
- a. lapdog
- b. counter
- c. leash
- d. tone of voice
- e. funny
- f. tail
- g. directions
- h. conveyor
- i. customs
- j. notice boards

Hoofstuk 8: Betekenisleer

Vrae oor die gedig

1.
  - weg
  - dag
  - liggaam
2. Dit waarmee mense die wêreld ervaar/beleef.
3.
  - a. My ore hoor baie goed.
  - b. My oë sien naby en ver weg.
  - c. My hande voel dinge hard en sag.
  - d. My neus ruik lekker en slek.
  - e. My tong proe sout en soet.
4. My liggaam is baie dun en maer.

5.

Antonieme

1.
  - a. sout en soet
  - b. lekker en slek
  - c. naby en ver
  - d. hard en sag
2.
  - a. kort
  - b. skerp
  - c. maklik
  - d. vuil
  - e. suster
  - f. voor
  - g. buite

- 3.
- a. vroeg
  - b. maklik
  - c. vroeg
  - d. goedkoop
  - e. ryp
  - f. koei

Sinonieme

- 1.
- pragtig en mooi
  - dikwels en meestal
  - vrolik en vreugedevol
  - garage en motorhuis
  - familie en gesin
- 2.
- a. lekker
  - b. hartseer
  - c. verkeerslig
  - d. liggaam
  - e. alleen
- 3.
- a. present
  - b. uitgeput
  - c. ongesond
  - d. rolspeler
  - e. opgework
  - f. vieslik
- 4.
- a. bek
  - b. snawel
  - c. pote
  - d. kloue

Homonieme

- 1.
- a. leer
  - b. weer
  - c. bal
  - d. bal
  - e. leer
  - f. weer
2. Eie sinne

Homofone

1.

- a. kleure
- b. leun
- c. kryt
- d. reis
- e. vyl
- f. lei

2.

- a. voed
- b. noot
- c. voet
- d. nood
- e. uie
- f. eie
- g. moet
- h. hart
- i. hard
- j. moed

Vergelykings

1.

- a. pou
- b. mol
- c. vis

2.

- a. lam
- b. hond
- c. kat
- d. muis

3.

- a. koning
- b. bossies
- c. skoorsteen
- d. kers
- e. leeu

Versamelname

1.

- 'n Swerm bye
- 'n Skool visse
- 'n Werpsel hondjies
- 'n Trop skape

2. Woordsoekspeletjie

T L E E N O S R E P + S + T +
+ R + + + + E + + + + R O + +
+ + O + + T + + + + E L + +
+ + + E N V + + + + S D U + +
+ + + E T E + + + K + R I + +
O E O + + E + + O + + E S + +
+ R R + + + L U + + + E T + +
G + K E + + E D + + + L E + +
+ + + E I R + + I + + + R + +
+ + + + S D + + + E + + A + +
V R U G T E F + + + R + A + +
+ + + + + + O + + + E R + +
+ + + + + + O + + + S + +
+ + + + + + R + + + + +
+ + + + + + + + + + + + + + +

Idiome

1.
  - a. Daar is iets verkeerd.
  - b. Hy steel.
  - c. Hy raak maklik kwaad.
  - d. Jy mis nie iemand as jy hom vir lank nie sien nie.
2.
  - a. Die appel val nie ver van die boom nie: hy is net soos sy ouers.
  - b. As die kat weg is is die muis baas: as daar nie toesig is nie, is die leerlinge braaf.
  - c. Elke huis het sy kruis: daar is 'n probleem in elke familie.
3.
  - a. Jy mis die punt.
  - b. Praat oor goed wat jy nijs van weet nie.
  - c. 'n Goeie indruk probeer maak.
  - d. Iemand verneuk.

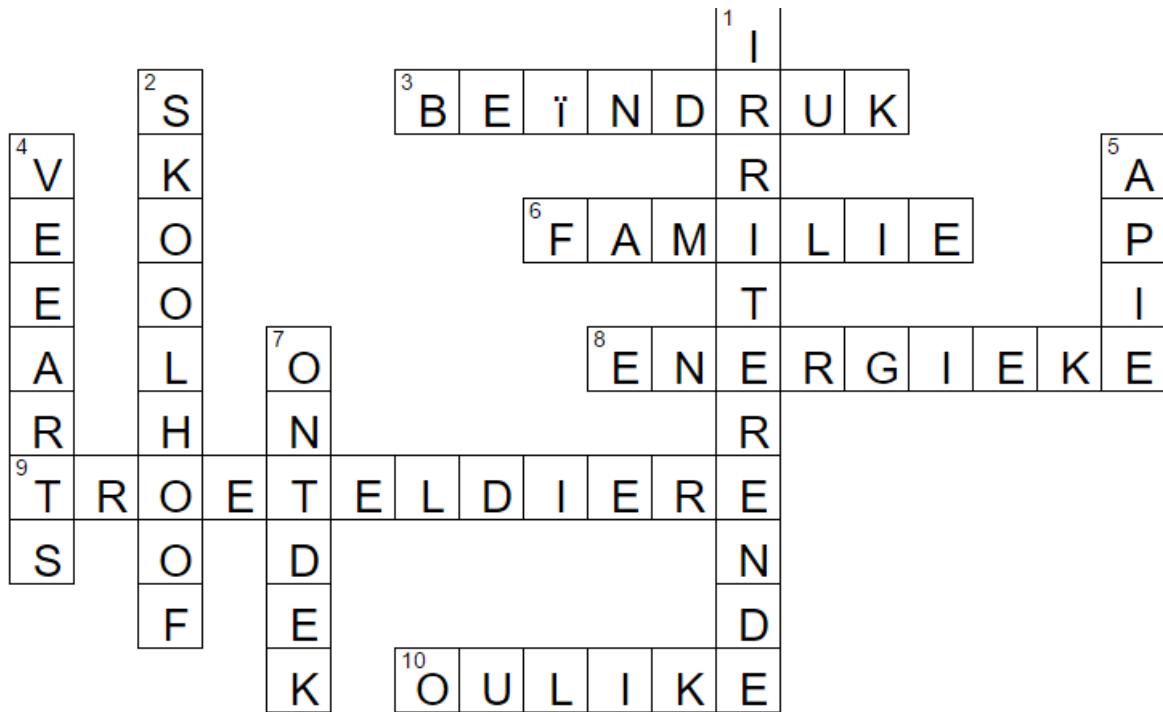
Hersiening

1. 'n Seun en 'n standbeeld.
2. 'n Broer
3. Hy antwoord nie; sy hand voel hard en koud; sy bene is vas aan die grond.
4. Hy begin te praat.
5. Die seun het die standbeeld se skoen vasgemaak.

- 6.
- a. Die storie is nie waar nie.
  - b. Dink mooi voor jy iets sê; netnou maak jy iemand seer.
  - c. Sy ma het met hom geraas.
- 7.
- a. vriend
  - b. kettie
  - c. kyk
  - d. hoor
  - e. broer
  - f. eensaam
- 8.
- a. sussie
  - b. warm
  - c. pa
  - d. oop
  - e. kwaai
  - f. toe
- 9.
- a. Pasop!
  - b. miskien
  - c. staar
  - d. skielik
  - e. Ek wens
- 10.
- a. nes
  - b. nes
  - c. net
  - d. net
  - e. as
  - f. as
  - g. vas
  - h. vas

Vrae oor die storieboekagterblad

11. Af: irriterende; prinsipaal; veearts; apie; gevind
Dwars: beïndruk; familie; energiek; troeteldiere; oulike

12.

- a. snaaks
- b. lekker

13.

- a. ongelukkig
- b. ongehoorsaamste
- c. suster
- d. nefie
- e. einde
- f. daardie

14.

- a. Around the corner.
- b. To get something.

15.

- a. se
- b. sê
- c. dokter
- d. doktors (doktorsgraad)

16.

- a. Reg
- b. Verkeerd
- c. Reg
- d. Reg

Oefenvraestel

1.

- a. sebra en kolle
- b. Inuïete en swembad
- c. Juffrou en nagklere
- d. Kersvader en spiertier

2.

- a. stripes
- b. spots
- c. at night
- d. muscles

3. swembad

4. spierpaleis

5. nagklere

6. klere; kolle; vries; warm

7. sneeu

8. gelyk

9.

- a. juffroue
- b. sebra; sebra'tjie
- c. streep
- d. Inuïet; Inuïete
- e. kol; kolletjie

10.

- a. warm
- b. pragtig

11.

- a. sal
- b. het

12.

- a. vreeslik
- b. vries
- c. vyftig

13.

- a. by
- b. met
- c. vir

14. Hulle sal snaaks lyk met kolle.

15.

- a. Slaapkleres voel lekker aan jou lyf, maar jy kan nie daarmee gaan werk nie.
- b. Strepe pas by sebras en kolle beslis nie.

16.

- a. Dra Inuïete vreeslike warm klere?
- b. Pas strepe by sebras?

17. Die juffrou groet die kinders.

- 18.
- a. moeder
  - b. meneer
  - c. soet
  - d. goed

- 19.
- a. geskenke
  - b. ys
  - c. baie

- 20.
- a. Die by maak heuning in sy korf.
  - b. Ons is op die oomblik by die sportveld.

- 21.
- a. Hulle gooi ys in hulle koeldrank.
  - b. Die beseerde man eis vergoeding.

- 22.
- a. mond
  - b. klou
  - c. voet

- 23.
- a. What if.
  - b. It does not fit.
  - c. It looks funny/strange.

- 24.
- a. stroop
  - b. leeu/bul

- 25.
- a. yskoud
  - b. vuurwarm

- 26.
- a. muis
  - b. appel

- 27.
- a. swerm voëls
  - b. trop buffels
  - c. skool visse

28. Kersvader is gewoonlik die vetste, vriendelikste man in die hele wêreld, in sy sak bêre hy geskenke as dit reën.
-